VARBERGS KOMMUN
ks@varberg.se

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Almers skola 4-9 och fritidshem i Varbergs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Almers skola 4-9 och fritidshem* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Almers skola 4-9 och fritidshem* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin analys av skolenhetens samlade resultat och tydligt sätta dessa i relation till de förutsättningar lärarna får och till undervisningens genomförande samt utifrån denna analys besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningen i innehåll och arbetssätt så att samtliga elever blir stimulerade och utmanade utifrån sina individuella förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna, i delaktighet med samtliga elever, utveckla ett samlat arbete om förhållningssätt och strategier i arbetet med att skapa och upprätthålla trygghet och studiero på Almers skola.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på samt ge samtliga undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **14 juni 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:5985) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd
1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Almers skola 4-9 och fritidshem* leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn behöver utveckla arbetet för att skapa en grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat i relation till undervisningen. Därutöver behöver rektorn tillsammans med lärarna följa upp och analysera hur undervisningen genomsyras av värdegrundsuppdraget. Rektorn har vidare en viss struktur för att fördela resurser på skolan och resursfördelningen följs också kontinuerligt upp. Skolinspektionens granskning visar vidare att rektorn till viss del skapar förutsättningar för lärarna att samverka och att ett lärande sker i kollegiet. Vidare ser rektorn till viss del till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla lärare, men obehöriga lärare får endast i mindre utsträckning stöd i planering av undervisningen och betygsättningen av behöriga lärare. På skolenheten saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete som rektorn leder.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver utveckla arbetet för att skapa en grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat i relation till undervisningen. Därutöver behöver rektorn tillsammans med lärarna följa upp och analysera hur undervisningen genomsyras av värdegrundsuppdraget. Rektorn har vidare en viss struktur för att

fördela resurser på skolan och resursfördelningen följs också kontinuerligt upp. Av inskickat material och intervjuer framgår bland annat att arbetet med att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat i förhållande till undervisningen har varit haltande. Detta eftersom det inte fanns något dokumenterat kvalitetsarbete att ta del av när rektorn påbörjade sin tjänst under våren 2023 och för att rutiner för ett sådant arbete saknades på skolan. Vid läsårets slut vårterminen 2023 fick varje lärare i uppdrag att analysera resultaten i de klasser som läraren ansvarade för samt att se till att utveckla de delar i undervisningen som fungerat sämre. Dock genomfördes ingen gemensam analys på skolan under ledning av rektorn och där lärarna medverkade. De kvalitetsdialoger som företrädare för huvudmannen genomför med rektorer utifrån olika områden som exempelvis ”Undervisning och ledarskap” och ”Förutsättningar och resultat” etc., har på skolenheten inte kunnat genomföras som planerat. Rektorn och biträdande rektorn berättar att de tillsammans med lärarna och i samtal med elever och vårdnadshavare under höstterminen 2023/24 gjorde en analys av vad de behöver göra på skolan för att utveckla undervisningen. De säger emellertid att såväl uppföljningen av kunskapsresultaten och analys med konkreta frågeställningar behöver utvecklas och att lärarna behöver involveras i ett sådant arbete på ett systematiskt sätt. Även om rektorn och personal från elevhälsan har gjort lektionsobservationer framförallt under vårterminen 2023 säger rektorn att det saknas ett helhetsgrepp för att få syn på vad som behöver utvecklas i undervisningen. Vidare saknas för närvarande en uppföljning av hur läroplanens värdegrundsarbete integreras i undervisningen och rektorn säger att de behöver följa upp varje lärares undervisning. Rektorn säger att eftersom det också är många nyanställda lärare på skolan behöver de också arbeta med vad begreppet värdegrund innebär och hur de ska arbeta med den. Tillsammans med förstelärare och i diskussioner med skolenhetens lärare och med elever och vårdnadshavare har skolledningen kommit fram till att de behöver ta ett helhetsgrepp på skolan för att utveckla undervisningen och studieron och att de under läsåret och framåt ska arbeta i projektet IBIS (inkluderande beteendestöd i skolan), som bland annat fokuserar på att utveckla undervisningen och studieron. Detta arbete kommer också att inkludera att en förstelärare kommer att ansvara för en grupp lärare som ska förtydliga skolans arbete med värdegrundsuppdraget och som ska stötta övriga lärare i det arbetet.

Rektorn säger att resursfördelningen på skolan har påverkats eftersom det saknats kartläggningar av elevernas behov. Det har enligt rektorn varit ett glapp i detta arbete eftersom specialpedagog har saknats på skolan under en tid. Det är också många nyanlända elever på skolan och det pågår också ett arbete med att kartlägga dessa elevers behov. Sammantaget pågår ett arbete för att kartlägga elevernas behov så att resurserna kan fördelas så ändamålsenligt som möjligt.

Ledning och organisation

Skolinspektionens granskning visar att rektorn till viss del skapar förutsättningar för lärarna att samverka och ser också till att ett lärande sker i kollegiet. Vidare ser rektorn till viss del till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla lärare, men obehöriga lärare får endast till viss del stöd i planering av undervisningen och betygsättningen av behöriga lärare. Av inskickat material och intervjuer framgår bland annat att det finns ett behov av att utveckla formerna och organisationen för lärarnas samverkan och kollegiala lärande. Av intervjuer med lärarna framkommer olika åsikter om de framförallt ska samverka i arbetslag kopplat till eleverna årskursvis eller stadievis. Även när det gäller lärarnas samverkan i ämneslag är det enligt de intervjuade olika om möten genomförs och vad de innehåller. Lärare säger att det är otydligt vad de förväntas göra på de olika möten som de deltar i. Exempelvis säger de att det tidigare fanns en tydlighet i arbetet de hade på ämnesträffarna och att de genom detta arbete kunde utveckla undervisningen i ämnet, men att det nu är upp till var och en av lärarna hur de undervisar i respektive ämne. Rektorn och biträdande rektor säger att det inte är tydliggjort vilket mandat och funktion de olika grupperingarna har. De säger att det inte har varit tydligt vilken agenda mötena har haft eller vad ska fokusera på. De säger vidare att de behöver förtydliga och styra innehållet i respektive möte och att det pågår ett utvecklingsarbete inom ramen för IBIS (se ovan) med att göra en översyn av vilka som ska leda möten och vad de ska innehålla. Inom ramen för IBIS kommer lärarna också ges möjligheter att diskutera och utveckla undervisningen under återkommande och veckovisa möten inom ramen för projektet. Det framkommer också av granskningen att skolenhetens förstelärаruppdrag har varit otydliga och rektorn säger att dessa uppdrag ska förtydligas inom ramen för utvecklingsprojektet IBIS där förstelärarna bland annat ska vara samtalsledare.

Granskningen visar att det på skolenheten pågår ett arbete med att se till att lärarna tillämpar gemensamma förhållningssätt i sitt arbete. Exempelvis pågår arbete med att lärarna ska förbättra rapportering och uppföljning av elevernas närvaro och rektorn säger att skolledningen kan se en förbättring i arbetet med dessa rutiner men att det fortfarande pågår ett arbete för att rutinerna ska tillämpas av alla lärare. Det pågår också ett arbete där lärare ska dokumentera extra anpassningar i skolans lärplattform men där samtliga lärare ännu inte lägger in efterfrågad information. Rektorn säger att detta arbete behöver utvecklas så att det blir mer synligt vilka extra anpassningar som eleverna får. Rektorn säger vidare att det hänger ihop med arbetet att utveckla undervisningens kvalitet och med att stötta elever som behöver stöd att nå kunskapsmålen och också de elever som kan nå längre i sin kunskapsutveckling. Representanter för elevhälsan säger att det behövs en större tydlighet i arbetet med

extra anpassningar och särskilt stöd. De säger att lärarna inte har tyckt lika om hur de ska arbeta med detta, samt att många lärare är nya på skolan och att elever riskerar att inte få sina behov av stöd tillgodosedda med anledning av det bristande arbetet.

Vidare visar granskningen att obehöriga lärare endast till viss del får stöd i planering av undervisningen och betygsättningen av behöriga lärare. Rektorn och biträdande rektorn säger att obehöriga lärare får viss stöttning när det gäller planering och av undervisning och betygsättning men att arbetet behöver utvecklas eftersom det inte har fungerat tillräckligt bra. Lärare uppger i intervju att det inte är tydliggjort hur obehöriga lärare ska ges stöttning i planering av undervisningen och betygsättningen.

Jämställdhetsarbete

Det saknas på skolenheten ett strategiskt jämställdhetsarbete som rektorn leder. Rektorn och biträdande rektorn säger att de har följt upp kunskapsresultaten uppdelat på flickor och pojkar där de konstaterat att det inte är så stor skillnad mellan dessa resultat. I övrigt leder de som skolledning inget strategiskt jämställdhetsarbete.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin analys av skolenhetens samlade resultat och tydligt sätta dessa i relation till de förutsättningar lärarna får och till undervisningens genomförande samt utifrån denna analys besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionens granskning visar att en angiven orsak till att arbetet med uppföljning och analys av verksamheten brister är att rektorn tillträdde sin tjänst under våren 2023 och för att det när rektorn tillträdde saknades rutiner för ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan. Rektorn har sedan rektorn tillträtt visserligen följt upp kunskapsresultaten i verksamheten, men det saknas en uppföljning av hur värdegrundsuppdraget genomförs samt en analys av dessa resultat i förhållande till undervisningens genomförande. Det saknas också en uppföljning och analys av de förutsättningar lärarna ges för att genomföra undervisningen. Att rektorn i begränsad utsträckning gör en analys av kunskaps- och värdegrundsuppdraget i förhållande till undervisningens genomförande medför en risk för att eventuella utvecklingsområden förbises.

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, analysera och utveckla utbildningen. Rektorn behöver således följa upp elevernas resultat, undervisningens genomförande och

förutsättningar för undervisningens genomförande för att skaffa sig ett underlag för analys. Med utgångspunkt i orsaksanalysen behöver rektorn vidare besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Att utgå från orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolenhetens verksamhet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar analysen av skolenhetens resultat genom att analysera hur olika resultat samvarierar med den undervisning som bedrivs samt andra förutsättningar som skolenheten har. Variationer och skillnader mellan elevgrupper, klasser, ämnen och kön behöver belysas och sättas i relation till undervisningens kvalitet samt andra förutsättningar för undervisningens genomförande. Det är viktigt att söka förklaringar och orsaker till varför måluppfyllelsen ser ut som den gör och synliggöra vilka åtgärder man bör vidta för att förbättra resultaten. Analysen bör således ge en bild av både vilka framgångsfaktorer och utvecklingsbehov som finns. I analys- och utvecklingsarbetet behöver såväl rektor, lärare som elevhälsa vara delaktiga. Rektorn behöver även fatta beslut om utvecklingsinsatser som ska genomföras, utifrån de behov man uppmärksammat, och tillsammans med personalen följa upp att dessa får avsedd effekt. Att utgå ifrån orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolenhetens verksamhet. Insatserna kan därmed också utjämna eventuella skillnader inom skolenheten, mellan lärare, ämnen, årskurser och kön. En del av ett utvecklingsarbete kan vara att se till att lärare ges kompetensutveckling med utgångspunkt i de identifierade behoven, eller att justera organisationen för att möta de behov som uppmärksammats.

Undervisning

Författningsstöd
1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen 5 kap. 2 § skolförordningen Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Undervisningen är till viss strukturerad samt innehåller ett aktivt lärarstöd men syftet

med undervisningen tydliggörs sällan. Vidare är undervisningen varierad när det gäller arbetsformer och arbetssätt. Eleverna ges i låg utsträckning möjlighet att ta ansvar för det egna lärandet även om eleverna ges vissa strategier för detta i undervisningen. Vidare ges eleverna ett visst inflytande över undervisningen, men de ges sällan en möjlighet att utvärdera den. Granskningen visar att undervisningen sällan innehåller inslag som stärker elevernas motivation och självförtroende som förmedlar att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Vidare varierar det om undervisningen anpassas efter elevernas behov.

Struktur, variation och aktivt lärarstöd

I granskningen framkommer att undervisningen till viss del är varierad, strukturerad samt innehåller ett aktivt lärarstöd. Av inskickad dokumentation, intervjuer och lektionsobservationer framkommer att det på skolenheten bland flera lärare finns ett gemensamt förhållningssätt och konkret arbete när det gäller lektionens struktur som ska leda till igenkänning och förutsägbarhet för eleverna. Lektionsstrukturen innebär att lärarna ska skriva på tavlan när det gäller bland annat målet med lektionen, vad lektionen ska ha för innehåll och vilka moment som ska ingå samt hur eleverna ska arbeta och med vilka läromedel. Lärare, elevhälsan och rektorn säger att flera lärare använder sig av en presentation av lektionsstrukturen genom att skriva upp den på tavlan även om inte alla lärare gör det på ett likvärdigt sätt och några lärare gör det inte alls. I observationer framgår att det vid majoriteten av lektionerna står på tavlan vilka moment som lektionen kommer att handla om och att sex av tio av lektioner inleds med att lärarna berättar vad lektionen ska handla om och vad eleverna ska göra. På en av lektionerna återknyter läraren till vad eleverna har arbetat med under föregående lektion. Lärare och biträdande rektorn och rektorn säger att det finns behov av se över hur lärarna förklarar syftet med lektionerna. Biträdande rektorn säger att hen sett få exempel på när syftet med lektionerna synliggörs och lärare säger att de behöver stöttning i att gemensamt utveckla ett arbete där syftet med undervisningen tydliggörs. Även elever säger att lärarna sällan förklarar varför eleverna behöver kunskapen.

Vid majoriteten av de observerade lektionerna finns det en variation och balans av olika aktiviteter gällande arbetssätt och arbetsform. Efter en gemensam genomgång som ofta innebär genomgång på tavlan eller på storbild, så innehåller lektionerna olika arbetssätt. På samtliga lektioner, efter inledning och eventuell genomgång, får eleverna förtydligande instruktioner om hur de ska arbeta med nästkommande moment. En majoritet av lektionerna innehåller en variation mellan enskilt arbete, par-/grupparbete och gemensamt arbete i klassen. Vidare varieras arbetssätten på de flesta av lektionerna. Till exempel får eleverna arbeta både muntligt och skriftligt

och/eller praktiskt. När det gäller lärarstöd går lärarna vid en majoritet av lektionerna igenom frågor eller exempel och eleverna räcker upp händerna om de kan svara och lärarna fördelar ordet till de elever som räcker upp händerna. Under de gemensamma inslagen sker fördelning av ordet på de flesta lektionerna genom att eleverna räcker upp handen, och på en av dem fördelar också läraren ordet till elever som inte räcker upp handen och läraren frågar då eleverna om de vill besvara frågan. På de flesta av de teoretiska lektionerna räcker eleverna upp en hand när de vill ha hjälp. På samtliga lektioner går lärarna runt bland eleverna och ser till att de kommer igång och att de kommer vidare i sitt arbete. Om elever tappar fokus eller behöver hjälp uppmärksammar lärarna i de flesta fall detta och ingriper.

Elevernas delaktighet i sitt eget lärande och i undervisningen

Granskningen visar att eleverna sällan ges möjlighet att ta ansvar för det egna lärandet. Vidare ges eleverna ett visst inflytande över undervisningen, men de ges sällan en möjlighet att utvärdera den. Rektorn och biträdande rektorn säger i intervju att det för närvarande inte finns ett tydligt arbete där lärarna ser till att eleverna får syn på sitt lärande. När det gäller elevinflytande säger lärarna och representanterna för elevhälsan att det förekommer sådana inslag, men att det inte finns ett gemensamt arbete på skolan. Exempel på elevinflytande som lärarna ger eleverna är att de kan få välja hur vill sitta i klassrummet eller att de kan få frågor om hur de lär sig på bästa sätt. Det kan också handla om att fråga eleverna om vad de är nyfikna på när lärarna startar upp ett nytt arbetsområde eller vad eleverna behöver träna mer på. I intervjuer framkommer att elevers möjlighet att utvärdera undervisningen sker i enstaka fall och med några lärare. Rektorn och biträdande rektorn säger att det förekommer att lärare använder sig av s.k. exit tickets för att utvärdera lektioner men att de inte sett någon annan utvärdering av undervisningen och att det finns mycket att arbeta med för att utveckla detta. Några lärare säger att de ibland ställer en fråga till eleverna om hur de tycker att undervisningen har fungerat och att syftet är att eventuellt förändra undervisningen efter elevernas behov. Elever ger i intervju exempel på enstaka lärare som har frågat dem vad de tyckt om undervisningen och de säger i sammanhanget att läraren ändrat undervisningen efter elevernas synpunkter.

Motivation, stimulans och anpassning

Granskningen visar att undervisningen sällan innehåller inslag som stärker elevernas motivation och självförtroende som förmedlar att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Det varierar vidare om undervisningen anpassas efter elevernas behov. I intervjuer framkommer att lärarna i låg grad förmedlar höga förväntningar på eleverna som ger stöd och uppmuntran i lärandet. Rektorn och biträdande rektorn säger att de

ej har arbetat gemensamt med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära och att det finns ett utvecklingsbehov på skolan när det gäller att arbeta med frågan. Representanter för elevhälsan och rektorn berättar att ett utvecklingsområde på skolan även är att differentiera undervisningen efter elevernas behov. Det finns lärare som till viss del differentierar sin undervisning men lärarna behöver stöttning i att ytterligare utveckla sin undervisning. Elevhälsans representanter säger att det finns kunskap och goda exempel på utformning av uppgifter som det vore gynnsamt att sprida till andra lärare. Lärare säger att det på skolan finns elever som inte kan språket fullt ut och att eleverna har kunskapsluckor som de på skolan inte pratar tillräckligt om och att de behöver kompetensutveckling inom området. Lärarna säger vidare att det finns många elever på skolan som behöver extra hjälp och att deras undervisning inte alltid räcker till för att möta elevernas behov. Lektionsobservationer visar att när det gäller innehållet på observerade lektioner är innehållet detsamma för samtliga elever och de inledande uppgifterna är av samma svårighetsgrad. Två lärare har i planeringen på tavlan angivit ”extrauppgifter” som eleverna kan arbeta med när de är klara med lektionens huvudinnehåll. Även elever uppger att det ibland förekommer uppgifter som de kan arbeta med när de är klara med ordinarie uppgifter.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningen i innehåll och arbetssätt så att samtliga elever blir stimulerade och utmanade utifrån sina individuella förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens granskning visar att inte alla elever på Almers skola får möjlighet till anpassning, stimulans och motivation. Lärarna försöker till viss del anpassa undervisningen efter elevernas behov men de behöver stöd i att utveckla detta arbete för att möta elevernas behov.

Enligt skollagen ska hänsyn tas elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna utifrån en kartläggning av elevernas förutsättningar och behov ser till att eleverna ges en undervisning som utgår från vad eleverna behöver av ledning och stimulans. Lärarna behöver, under ledning av rektorn, skapa en flexibel undervisning, där alla elever oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutveckling, får arbeta med ett utmanande innehåll på lämplig nivå. Alla elever ska få möta en individanpassad undervisning där det finns möjlighet att arbeta med

ett utmanande innehåll utifrån elevens förutsättningar. Lärarna behöver också uppmärksamma och vidta åtgärder om elever redan i ett tidigt skede av utbildningen får otillräckligt med stimulans. Det finns då en överhängande risk att deras intresse och nyfikenhet för skolarbetet avtar, vilket kan medföra en sämre kunskapsutveckling. Genom att samtliga elever får möjlighet att få uppgifter och aktiviteter som utvecklar och utmanar deras tänkande bör förutsättningar för elevernas intresse och motivation för skolarbetet öka.

Trygghet och studiero

Författningsstöd
3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studier så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. På skolenheten pågår inte ett aktivt och medvetet förebyggande och främjande arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna, vilket eleverna är delaktiga i. Det pågår emellertid ett arbete för att skapa en organisation för att utveckla det förebyggande och främjande arbetet genom en trygghetsgrupp som ska arbeta med trygghetsfrågor gentemot skolenhetens lärare. När det gäller att ta reda på elevernas upplevelse av trygghet på nätet så visar granskningen att det saknas ett sådant arbete även om vissa insatser har genomförts i vissa årskurser. På enheten ska ett gemensamt arbete med att skapa studiero för eleverna påbörjas, men det saknas för närvarande ett gemensamt förhållningssätt kring hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår vid lektioner och tillämpandet av skolenhetens konsekvenstrappa brister.

Trygghet

Skolinspektionens granskning visar att det på skolenheten för närvarande inte pågår ett aktivt och medvetet förebyggande och främjande arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna, vilket eleverna är delaktiga i. Utifrån inskickat material och intervjuer framkommer att det under de senaste läsåren har saknats ett arbete med fokus på elevernas upplevelse av trygghet och kartläggning av eventuella otrygga platser. Biträdande rektor och rektorn säger att föregående rektor inte har följt upp

elevernas upplevelse av trygghet men att lärarna har följt upp elevernas upplevelse av trygghet på individnivå. Det har emellertid i närtid inte gjorts en aggregerad uppföljning av elevernas upplevelse av trygghet. Lärarna säger att de för några år sedan genomförde en uppföljning av elevernas trygghet och att de har kännedom om vilka områden som eleverna upplever som otrygga men att inga ändamålsenliga insatser har genomförts för att komma tillrätta med de otrygga platserna. Lärarna uppger också att det finns ett stort behov av vuxennärvaro i samband med raster för att åtgärda otrygghet bland eleverna men att lärarna inte lyckas täcka upp de tider som det finns behov av. De säger vidare att det fanns en grupp som arbetade med trygghet på skolan och att det har bildats en ny grupp som ska arbeta med trygghetsfrågor. Rektorn och biträdande rektorn säger att det finns elever på skolan som inte är trygga och att de arbetar riktat med elever i specifika årskurser när det gäller trygghet och värdegrundsfrågor. Inom ramen för utvecklingsarbetet i IBIS (se ovan) kommer de på skolenheten att arbeta systematiskt med trygghet och värdegrundsfrågor med alla elever och ett föräldraråd kommer också att skapas för att ge vårdnadshavare förutsättningar att vara delaktiga i skolans arbete med att skapa trygghet för eleverna. När det gäller att ta reda på elevernas upplevelse av trygghet på nätet så visar granskningen att det saknas ett sådant arbete även om vissa insatser har genomförts i vissa årskurser.

Studiero

Av inskickad dokumentation och intervjuer framkommer att det på enheten saknas ett gemensamt förhållningssätt kring hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår vid lektioner och att tillämpandet av skolenhetens konsekvenstrappa brister. På enheten ska emellertid ett gemensamt arbete för att skapa studiero för eleverna påbörjas. Lärare, representanter för elevhälsan, biträdande rektor och rektorn säger i intervju att det är problematiskt med studieron på skolenheten, och att det särskilt är i vissa årskurser och klasser där studieron inte är fungerande. Det handlar om elever som inte alltid hänger med i undervisningen, elever som har haft upprepade lärarbyten och oro från rasterna som tas med in i undervisningssituationen och också elever som stör undervisningen genom att öppna dörrar, banka på dörrar, tända och släcka lampor och genom att ropa och skrika. Även elever säger att studieron är problematisk i vissa klasser och under delar av skoldagen. Representanterna för elevhälsan och biträdande rektor samt rektorn följer upp studieron på skolan genom att rektorer och företrädare för elevhälsan gör lektionsbesök för att få en uppfattning av hur studieron fungerar. Därutöver tas frågor om studieron upp på klass och individnivå i samband med kontinuerliga elevhälsomöten. Elevernas upplevelse av studieron har tidigare år följts upp systematiskt men på senare tid följs deras upplevelse upp endast på individnivå och det görs ingen aggregerad sammanställning

eller återkoppling till eleverna. Lärarna, representanterna för elevhälsan, rektorn och biträdande rektorn säger att det saknas gemensamma förhållningssätt för att komma till rätta med studieron på skolenheten och att arbetet inom ramen för IBIS (se ovan) innebär att utveckla undervisningen och strukturer för trygghet och studiero. De intervjuade säger vidare att det saknas ett gemensamt systematiskt arbete för att medvetandegöra eleverna om de ordningsregler som gäller på skolan och eleverna är inte heller delaktiga i framtagandet av ordningsregler med några undantag där antingen särskilda insatser gentemot en specifik klass pågår, eller genom att enskilda lärare arbetar med att kommunicera ordningsreglerna med eleverna. När det gäller tillämpandet av skolenhetens konsekvenstrappa för att skapa trygghet och studiero så uppger lärare att arbetet inte fungerar, dels eftersom det sker många incidenter och också för att lärarna tillämpar konsekvenstrappan på olika sätt eller för att de inte vet hur de ska tillämpa den.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna, i delaktighet med samtliga elever, utveckla ett samlat arbete om förhållningssätt och strategier i arbetet med att skapa och upprätthålla trygghet och studiero på Almers skola.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas ett samlat arbete kring trygghet och studiero där eleverna är delaktiga. Rektorn har vidtagit vissa åtgärder men ett utvecklingsbehov kvarstår då det vid tiden för granskningen framkommer att det fortfarande råder stora utmaningar med trygghet och studiero och att det krävs ytterligare insatser för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I skolans främjande och förebyggande arbete kring trygghet och studiero ska elevhälsans olika professioner medverka. Det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa en sådan skolmiljö.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna under ledning av rektorn i högre grad samverkar för att hitta gemensamma strategier och förhållningssätt för att skapa och upprätthålla en god studiemiljö för eleverna. För att ett sådant arbete ska kunna genomföras behöver rektorn se till att det finns forum för lärarna att diskutera trygghet och studiero och skapa en samsyn i lärarkollegiet samt att eleverna är delaktiga i arbetet. Rektorn behöver också följa upp att det gemensamma arbetet som eleverna varit delaktiga i, ger avtryck i all undervisning och utbildning samt att det får avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd
1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen
9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen
Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning, men utvecklingsområden finns.

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn inte systematiskt har analyserat skillnader i bedömning och betyg i olika ämnen och årskurser och rektorn har inte heller fört diskussioner med lärarna utifrån en sådan analys. Rektorn ger vissa, men inte tillräckliga, förutsättningar för att lärarna regelbundet ska kunna samverka med varandra genom att kvalitetssäkra bedömningssituationer, elevprestationer, omdömen och betyg. Även om vissa förutsättningar finns styr inte rektorn i tillräcklig grad hur och när lärarna ska arbeta med sambedömning och rektorn ser i mindre utsträckning till att lärarna använder sig av olika metoder och bedömningsunderlag för att göra likvärdiga bedömningar

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Av granskningen framgår att rektorn inte systematiskt har analyserat skillnader i bedömning och betyg i olika ämnen och årskurser och inte heller analyserat skillnader mellan resultat på nationella prov och terminsbetyg. Vidare har rektorn inte heller fört diskussioner med lärarna utifrån en sådan analys. En förklaring till detta anges vara att rektorn arbetat på skolan en kort tid och därmed inte hunnit det, men att rektorn ser behov av att utveckla arbetet. Lärarna uppger att de inte känner till om rektorn gör en uppföljning av deras arbete med bedömning och betygsättning och de har inte heller fört några diskussioner med rektorn om detta.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att lärarna ges vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg, men att dessa skulle kunna utvecklas. Av intervjuer och inskickade dokument framkommer att lärarna ges tid för sambedömning vid rättning av nationella prov. Därutöver säger rektorn att lärarna ges tid för sambedömning inom ramen för arbetslag och i ämneslagen. Lärarna uppger emellertid att de har olika uppfattning om de ges gemensam tid för sambedömning och de säger att i en del ämneslag tar lärarna gemensamt upp frågan om bedömning och betygsättning samtidigt som lärare i andra ämneslag säger att det saknas ett fungerande arbete med betyg och bedömning inom ramen för deras ämneslagstid och att de har ett behov av

att arbeta med likvärdiga bedömningar. Rektorn och biträdande rektor säger att det kan vara otydligt för lärarna när det gäller vilket uppdrag och vilken tid de har avsatt för att arbeta med sambedömning i ämneslagen. De säger vidare att det finns behov av att utveckla lärarnas kompetens att bedöma och betygsätta elevernas kunskaper och att föreläsningar för att höja lärarnas kompetens är planerade för höstterminen 2023.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på samt ge samtliga undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn på Almers skola i begränsad utsträckning analyserar skillnader i bedömning och betyg i olika ämnen och för sällan diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Vidare saknas rutiner för att alla lärare ska ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg, utöver de rutiner som finns för sambedömning av de nationella proven. Granskningen visar att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra omdömen och betyg genom tid för diskussion och möten men tiden inte är tillräckligt styrd av rektorn och lärarna använder tiden i olika utsträckning.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. I det ansvaret ligger att undersöka om det finns omotiverade avvikelser i betygen inom skolenheten och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med dem. Vidare framhålls i Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning betydelsen av lärares samsyn för arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg. Sambedömning beskrivs också som ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet, eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär bland annat att se till att alla lärare får förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn påbörjar ett arbete med att följa upp och analysera lärarnas omdömen och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv.

Om avvikelser framkommer i analysen behöver rektorn ta reda på orsakerna till dessa. Rektorn behöver, beroende på vad analysen visar, föra en diskussion med enskilda lärare, arbetslag eller hela kollegiet för att kunna besluta om utvecklingsinsatser. Syftet med åtgärderna bör vara att höja likvärdigheten vid betygssättningen och bedömarkompetensen på skolenheten. Skolinspektionen rekommenderar vidare att rektorn ger samtliga lärare förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Detta bör ske med tydlig struktur för möten, innehåll och dokumentation. Arbetet behöver i första hand inrikta sig på att lärarna tillsammans tolkar kriterier för bedömning i förhållande till respektive årskurs samt ämnets syfte och centrala innehåll. Lärarna behöver även ges ytterligare möjlighet att samverka med lärare från andra skolor som har ansvar för samma årskurser och ämnen som de själva. Detta gäller särskilt de lärare som inte har några ämneskollegor på skolenheten. Genom en ökad samverkan ökar också förutsättningarna för likvärdiga bedömningar och betyg.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Larsson

X Katrin Söderlind

Föredragande
Signerat av: Katrin Söderlind

I handläggningen av ärendet har även Ia Thun medverkat medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tio lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 24 och 25 oktober och den 31 oktober 2023. Besöket genomfördes av Katrin Söderlind och Ia Thun.

Almers skola är en kommunal grundskola i Varbergs kommun. Läsåret 2023/2024 har skolenheten 344 elever i årskurserna 4-9. Skolenheten leds av en rektor och en biträdande rektor.

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i planerad kvalitetsgranskning i Almers skola i Varbergs kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den planerade kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver utveckla sin analys av skolenhetens samlade resultat och tydligt sätta dessa i relation till de förutsättningar lärarna får och till undervisningens genomförande samt utifrån denna analys besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 2: Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningen i innehåll och arbetssätt så att samtliga elever blir stimulerade och utmanade utifrån sina individuella förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 3: Rektorn behöver tillsammans med lärarna, i delaktighet med samtliga elever, utveckla ett samlat arbete om förhållningssätt och strategier i arbetet med att skapa och upprätthålla trygghet och studiero på Almers skola.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 4: Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på samt ge samtliga undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: